

Правилни многоугао – обим, површина и друге формуле

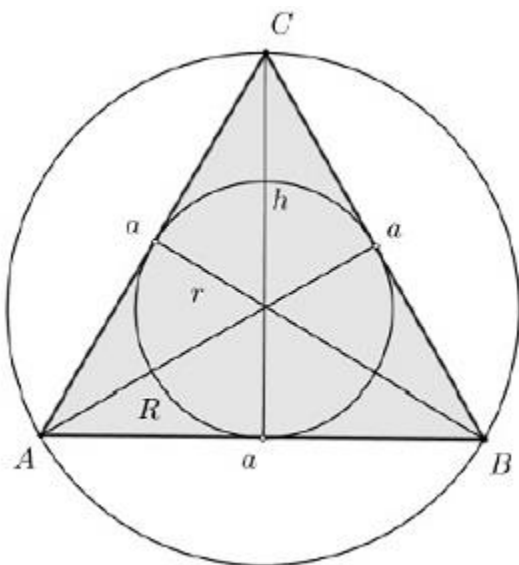
Правилни многоугао је многоугао чије су све странице међусобно једнаке, као и сви унутрашњи углови подударни. (Самим тим су међусобно једнаки и сви спољашњи углови.)

Како је обим по дефиницији збир дужина свих страница неке фигуре, обим правилног многоугла са n страница, при чему је свака страница дужине a , рачуна се по формули:

$$O = n \cdot a$$

Специјално, међу правилним многоугловима посебно су нам важне следеће фигуре: једнакостранични троугао, квадрат и правилни шестоугао, па ћемо за сваку од ових фигура извести одговарајуће формуле.

Кренимо од **једнакостраничног троугла**.

Обим се рачуна по формули : $O = 3 \cdot a$.

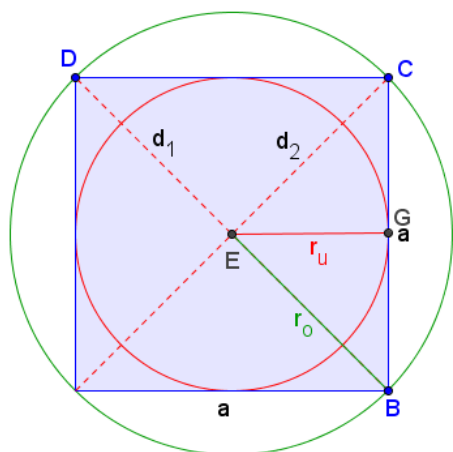
Висина једнакостраничног троугла: $h = \frac{a\sqrt{3}}{2}$.

Површина једнакостраничног троугла: $P = \frac{a^2\sqrt{3}}{4}$.

Полупречник описаног круга се рачуна по формули: $R = \frac{2}{3}h = \frac{a\sqrt{3}}{3}$.

Полупречник уписаног круга: $r = \frac{1}{3}h = \frac{a\sqrt{3}}{6}$.

Затим, битна врста правилног многоугла је и свима добро познат **квадрат**. Да се подсетимо слике и формула.

Обим квадрата странице a : $O = 4 \cdot a$.

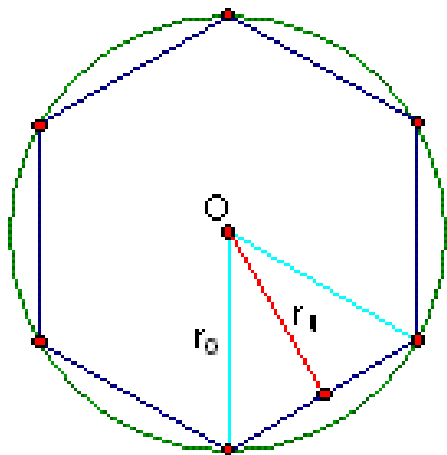
Површина квадрата: $P = a^2 = \frac{d^2}{2}$

Дијагонала квадрата: $d = a\sqrt{2}$.

Полупречник описане кружнице: $r_o = \frac{d}{2} = \frac{a\sqrt{2}}{2}$.

Полупречник уписане кружнице: $r_u = \frac{a}{2}$.

И за крај, једна фигура која ће нам такое бити значајна је **правилни шестоугао**.

Обим правилног шестоугла се рачуна по формули: $O = 6 \cdot a$.

Како је правилни шестоугао подељен на 6 подударних једнакостраничних троуглова, његова површина се рачуна према формули: $P = 6 \cdot \frac{a^2\sqrt{3}}{4} = \frac{3a^2\sqrt{3}}{2}$.

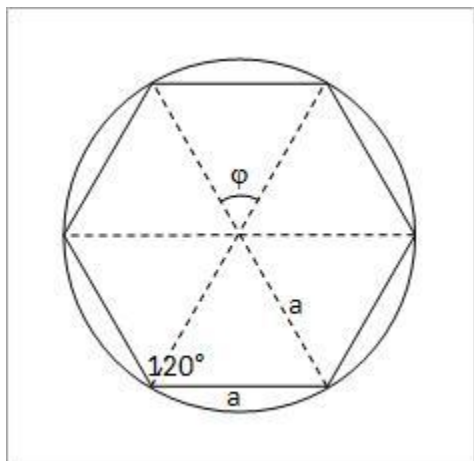
Полупречник описане кружнице: $R = r_o = a$.

Полупречник уписане кружнице: $r = r_u = \frac{a\sqrt{3}}{2}$ (јер је то висина једног једнакостраничног троугла са слике).

Правилни шестоугао има две дијагонала: d_1 (дужа дијагонала) и d_2 (краћа дијагонала).

Дужине ових дијагонала се рачунају према следећим формулама: $d_1 = 2 \cdot a$, $d_2 = a\sqrt{3}$.

Даље, оно што је битно да уочимо да се сваки правилан многоугао са n страница може поделити на n тзв. карактеристичних троуглова. Карактеристичан троугао се добија када се центар фигуре, тачка O повеже са двама крајњим тачкама једне странице тог многоугла. Посматрајмо следећу слику.

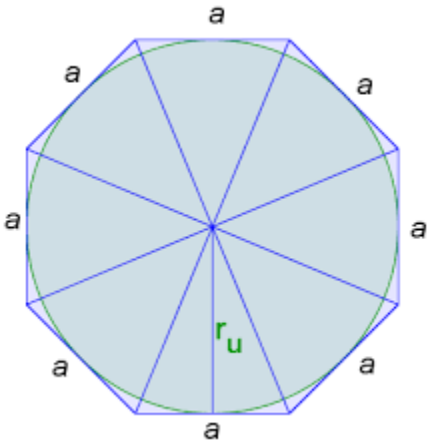

Угао φ са слике представља **централни угао** датог правилног шестоугла.

Овај угао за произвољан правилни многоугао се рачуна према следећој формули:

$$\varphi = \frac{360^\circ}{n}$$

Конкретно, код правилног шестоугла карактеристичан троугао је једнакостранични, али у општем случају то је заправо једнакокраки троугао. Погледајмо слику за правилан осмоугао.

Централни угао правилног многоугла једнак је спољашњем углу тог многоугла.

Кад је реч о унутрашњим угловима правилног многоугла, пошто су сви они међусобно једнаки, означавамо их са α и рачунамо на следећи начин:

$$\alpha = \frac{Sn}{n} = \frac{(n-2) \cdot 180^\circ}{n}.$$

Такође, спољашњи углови су меусобно подударни, обележавамо их са β и рачунамо на следећи начин:

$$\beta = \frac{Sn'}{n} = \frac{360^\circ}{n}$$